

3836247 ENAT/M : สาขาวิชา : เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาทรัพยากร; วท.ม.(เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาทรัพยากร)

คำสำคัญ : ศักยภาพของพื้นที่ / การปลูกองุ่นทำไวน์

บุญนุษ สุขโต : การศึกษาศักยภาพของพื้นที่เพื่อใช้ในการปลูกองุ่นทำไวน์ในประเทศไทย (THE STUDY ON THE LAND POTENTIAL FOR VITICULTURE IN THAILAND) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สุขุม ภูทอง, วท.ม., เล็ก มอญเจริญ, M.S., ประพศิต เกิดสืบ, วท.ม. 277 หน้า. ISBN 974-662-842-9.

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อคัดเลือกพื้นที่และประเมินศักยภาพที่ดินด้านกายภาพได้แก่ ภูมิอากาศและดินสำหรับการปลูกองุ่นทำไวน์ในประเทศไทย โดยนาระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์โปรแกรม ARC/INFO Version 3.4 และ ARCVIEW Version 3.1 มาประยุกต์ใช้วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูลในรูปแบบแผนที่ ตลอดจนเพื่อศึกษาเปรียบเทียบและวิเคราะห์ข้อมูลด้านเทคโนโลยีและการจัดการในไร่องุ่นได้แก่ การคัดเลือกพันธุ์ การจัดการพืช การจัดการดิน และการจัดการน้ำ ปัจจัยด้านภูมิอากาศที่นำมาใช้ประกอบด้วย 7 ปัจจัย ได้แก่ อุณหภูมิเฉลี่ยและความแตกต่างของอุณหภูมิระหว่างเวลากลางวันกับกลางคืนเฉลี่ยในช่วงสุกของผลองุ่นระยะที่ 1 (มิถุนายน-กรกฎาคม) อุณหภูมิเฉลี่ยและความแตกต่างของอุณหภูมิระหว่างเวลากลางวันกับกลางคืนเฉลี่ยในช่วงสุกของผลองุ่นระยะที่ 2 (ธันวาคม-มกราคม) ปริมาณฝนเฉลี่ยรายปี ปริมาณฝนเฉลี่ยรายวันช่วงการเก็บเกี่ยวองุ่นระยะที่ 1 (สิงหาคม) และปริมาณฝนเฉลี่ยรายวันช่วงการเก็บเกี่ยวองุ่นระยะที่ 2 (กุมภาพันธ์)

ผลการวิจัยพบว่าประเทศไทยมีพื้นที่ที่เหมาะสมด้านภูมิอากาศสำหรับการปลูกองุ่นทำไวน์ 3 ระดับคือ พื้นที่ที่มีความเหมาะสมด้านภูมิอากาศสำหรับการปลูกองุ่นทำไวน์ปานกลาง ประมาณ 120,290 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ไม่ค่อยมีความเหมาะสมสำหรับการปลูกองุ่นทำไวน์ ประมาณ 288,529 ตารางกิโลเมตร และพื้นที่ไม่มีความเหมาะสมสำหรับการปลูกองุ่นทำไวน์ ประมาณ 111,257 ตารางกิโลเมตร ทำการคัดเลือกพื้นที่ที่มีความเหมาะสมด้านภูมิอากาศปานกลางและไม่ค่อยเหมาะสมสำหรับการปลูกองุ่นทำไวน์ประกอบกับลักษณะภูมิวรรณและธรณีสัณฐานวิทยาของดินเพื่อประเมินความเหมาะสมของพื้นที่สำหรับการปลูกองุ่นทำไวน์ได้พื้นที่จำนวน 7 กลุ่มพื้นที่ได้แก่ พื้นที่กลุ่มที่ 1 บริเวณจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน พื้นที่กลุ่มที่ 2 บริเวณจังหวัดตากและสุโขทัย พื้นที่กลุ่มที่ 3 บริเวณจังหวัดกำแพงเพชรและนครสวรรค์ พื้นที่กลุ่มที่ 4 บริเวณจังหวัดกาญจนบุรี ราชบุรีและนครปฐม พื้นที่กลุ่มที่ 5 บริเวณจังหวัดเลย พื้นที่กลุ่มที่ 6 บริเวณจังหวัดนครราชสีมาและพื้นที่กลุ่มที่ 7 บริเวณจังหวัดอุดรธานีและสกลนคร

ผลการวิจัยไม่พบพื้นที่ที่มีความเหมาะสมสูงอันมีปัจจัยหลักด้านภูมิอากาศเป็นข้อจำกัด แต่พบพื้นที่ที่มีความเหมาะสมปานกลางสำหรับการปลูกองุ่นทำไวน์มากที่สุดบริเวณพื้นที่จังหวัดเลย (ประมาณ 1,172 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 29.4 ของพื้นที่ศึกษา) รองลงมาคือบริเวณพื้นที่จังหวัดอุดรธานีและสกลนคร (ประมาณ 978 ตารางกิโลเมตร; ร้อยละ 24.8) บริเวณจังหวัดกำแพงเพชรและนครสวรรค์ (ประมาณ 956 ตารางกิโลเมตร; ร้อยละ 21.6) บริเวณจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน (ประมาณ 461 ตารางกิโลเมตร; ร้อยละ 10.5) บริเวณจังหวัดกาญจนบุรี ราชบุรีและนครปฐม (ประมาณ 152 ตารางกิโลเมตร; ร้อยละ 3.4) บริเวณจังหวัดตากและสุโขทัย (ประมาณ 135 ตารางกิโลเมตร; ร้อยละ 3.06) และบริเวณจังหวัดนครราชสีมา (ประมาณ 12 ตารางกิโลเมตร; ร้อยละ 0.3) นอกนั้นเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมต่ำและพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมรวมทั้งพื้นที่ภูเขาและแหล่งน้ำ

ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางในการกำหนดความเหมาะสมของพื้นที่เพื่อการขยายพื้นที่เพาะปลูกองุ่นทำไวน์อันนำมาซึ่งการลดการนำเข้าวัตถุดิบจากองุ่นและไวน์ในอนาคต แต่ควรทำการทดลองปลูกองุ่นทำไวน์ในแต่ละพื้นที่ที่ถูกคัดเลือกก่อนเพื่อให้องุ่นทำไวน์เกิดการปรับตัวตามสภาพแวดล้อมในแต่ละพื้นที่ อีกทั้งเป็นการรวบรวมฐานข้อมูลที่อาจเอื้อประโยชน์ต่อการประยุกต์ใช้กับงานวิจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้องได้ต่อไป